

SVENSKA KYRKANS MILJÖDIPLOMERING
FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING

Dokumentation av miljöarbetet i Johannebergs församling

Fas 1 Diplomeringsdatum: 2010-03-14

OM JOHANNEBERGS FÖRSAMLING

Församlingen ingår som ett pastorat i Göteborgs kyrkliga samfällighet, och består av området mellan centrum och Mölndal, runt Chalmers. 20 485 personer bor i området. 13 279 tillhör Svenska kyrkan. Inom församlingens gränser ligger ca 4000 av stadens ca 7000 studentrum.

I pastoratet finns tre kyrkor: Johannebergskyrkan, Buråskyrkan och Landala kapell.

Gudstjänsterna samlar i Buråskyrkan vanligtvis 150-200 personer, mest barnfamiljer och studenter, i Johanneberg runt 50 personer och i Landala runt 30 personer. Många ströbesökare lockas till Landala kapell när det är öppet.

I Johannebergs församlingshem, som är sammanbyggt med kyrkan, finns pastorsexpeditionen, där följande arbetar: kyrkoherden, en komminister, en studentpräst, som delar sin tid med Credo, en diakon, en organist, två musikpedagoger, en klockare, en kyrkoskrivare, huvudvaktmästaren och en församlingsvärdinna, samt fem arbetare på förskolan Trädet, som drivs av församlingen och ingår i kommunens barnomsorgsplan. I de två övriga kyrkorna finns komminister, diakon, kantor och vaktmästare. I Buråskyrkan finns dessutom en ungdomsledare anställd av församlingen och en ungdomsledare anställd av en fristående förening knuten till kyrkan, samt praktikanter. På de två äldreboenden som inte ligger nära någon av kyrkorna, Krokslättis äldreboende och Örgrytehemmet, finns en församlingskurator. Sammanlagt är det 32 anställda.

Under mandatperioden 2002-2005 fanns en miljögrupp, som bildades efter ett besök av Christina Bernérus från stiftet och Carina Larusson från Sensus. Den lade fram en rapport till dåvarande kyrkoråd, som svarade med en fråga om vad miljöarbetet skulle medföra för konsekvenser. Miljögruppen skrev ut ett antal förslag, som kyrkorådet lade till handlingarna. Det gjorde att miljögruppen lades i träda.

Under mandatperioden 2006-2009 tog arbetet ny fart. En omstart av miljögruppen gjordes på ett personalmöte. Den nya miljögruppen skrev till kyrkorådet med önskan om medel till kurser och önskan om någon deltagare i miljögruppen. Bägge förslagen togs positivt emot.

Daniel Askland blev kyrkorådets representant. Församlingen arbetade vidare och uppfyllde kraven för ljusstegret i juni 2007, med dispens från utbildning av frivilliga och kyrkoråd p.g.a. vakans på kyrkoherdetjänsten. Utbildningen genomfördes istället i november 2008.

Miljögruppen bestående av Daniel Askland, Gunilla Ankarhag, Ingrid Nilsson, Tobias Henning och Ingemar L Scott (sammankallande) arbetade fram församlingens miljövision och miljöpolicy 2009-06-12. Församlingen diplomerades genom Svenska kyrkans miljö-diplomeringsprogram 2010-03-14.

Datum för revision

Intern revision: senast 31 december 2010

Extern revision: senast 31 december 2011

Kontaktinformation

Telefon: 031-731 86 30

E-post: johanneberg.forsamling@svenskakyrkan.se

Adress: Johannebergs församling, Walleriusgatan 1, 412 58 Göteborg

Kontaktperson: Ingemar L Scott, 031-731 86 55, 0737-73 89 55

FÖRSAMLINGENS MILJÖVISION

Gud gav oss människor uppdraget att råda över skapelsen. *”Och Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne, till man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: ”Var fruktsamma och föröka er och uppfyll jorden! Lägga den under er och råd över fiskarna i havet, över fåglarna under himmelen och över alla djur som rör sig på jorden” (1 Mos 1:27-28).* Vi människor har istället förrått den.

”Vi vet att hela skapelsen ännu samfällt suckar och våndas” (Rom 8:22). Den slutgiltiga lösningen på miljöproblemen kommer först med Jesu återkomst. *”Skapelsen har ju blivit lagd under förgängelsen, inte av egen vilja utan genom honom som lade den därunder. Ändå finns det hopp om att också skapelsen skall befrias från sitt slaveri under förgängelsen och nå fram till Guds barns härliga frihet” (Rom 8:20-21).*

Detta hopp fritar oss inte från ansvaret för skapelsen. Tvärtom ska det inspirera oss att göra vad vi kan för att minska miljöförstöringen. Martin Luther lärde oss att även om den yttersta dagen kommer i morgon ska vi ändå sätta vårt äppelträd och betala våra skulder. Jesus manar oss: *”Ni är världens ljus. Inte kan en stad döljas, som ligger på ett berg. Inte heller tänder man ett ljus och sätter det under skäppan, utan man sätter det på ljushållaren så att det lyser för alla i huset. Låt på samma sätt ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er Fader i himlen. Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det ska ni också göra för dem. Det är vad lagen och profeterna säger” (Matt 5:14-16 och 7:12).* Till dessa goda gärningar hör att ta tag i miljöproblemen. Gyllene regeln motiverar oss till att ta tag i rättvisefrågorna.

FÖRSAMLINGENS MILJÖPOLICY

Vår vision innebär för oss

att miljö- och rättvisehänsynen får genomsyra vårt sätt att tänka, handla och tala

att vi skall följa de lagar och förordningar vi är berörda av

att vi ska sträva mot ständig förbättring i vårt miljöarbete

I KYRKANS LIV OCH VERKSAMHET

Övergripande mål	Att miljötänkandet skall genomsyra församlingens arbete med gudstjänst, undervisning, mission och diakoni
Nulägesbeskrivning	<p>2009-06-12</p> <p><i>Gudstjänst</i> Den kristna trons helhetssyn på sambandet mellan andlighet och hållbar utveckling kommer till uttryck i gudstjänsten. Vi arbetar med en kompletterande gudstjänstform med inriktning på hållbar utveckling genom att vi t.ex. har friluftsmässa med miljötema på Midsommardagen. Vi arbetar för att fler ska vara delaktiga i gudstjänsten. Vi tar upp kollekt till natur-, miljö- och sociala projekt. Vid våra kyrkkaffen använder vi ekologiskt och rättvisemärkt kaffe och te och där finns det utrymme för många olika samtalsämnen bl.a. hållbar utveckling.</p> <p><i>Diakoni</i> Vi skapar mötesplatser för dialog och erfarenhetsutbyte om liv och livsvillkor som bidrar till en mer hållbar livsstil.</p> <p><i>Undervisning</i> Vi fortbildar oss i frågor som rör sambandet mellan andlighet och hållbar utveckling. Dels har vi genomfört utbildning för kyrkorådsledamöter och anställda och dels har miljögruppens medlemmar varit på utbildning.</p> <p><i>Mission</i> Vi arbetar för att fler ska vara insatta och delaktiga i arbete för en hållbar utveckling. Vi stöder internationella projekt som har som syfte att leda fram till en förbättring av utvecklingsländernas situation. Vi har en vänort i Vitryssland och tar upp församlingskollekt till detta och andra projekt utanför landets gränser, t.ex. samlar söndagsskolan i Buråskyrkan in pengar till gatubarn i Kenya.</p>
Delmål	<ol style="list-style-type: none">Miljöarbetet ska få ett tydligt nedslag i formandet av församlingsinstruktionen.Ekologiskt vin skall användas vid nattvarden i Burås.Ekologiskt starkvin skall användas vid nattvarden i Johanneberg och Landala.Ekologiska oblater skall användas vid nattvarden.
Åtgärdsprogram	<ol style="list-style-type: none">Ett miljöperspektiv skall införas vid revisionen av församlingsinstruktionen.Vi skall börja med ekologiskt nattvardsvin i Burås.Vi skall efterfråga ekologiskt starkvin till Johanneberg och Landala.Vi skall efterfråga glutenfritt ekologiskt nattvardsbröd.

Ansvarig	<ul style="list-style-type: none"> a) Kyrkoherden b) Huvudvaktmästaren c) Huvudvaktmästaren d) Huvudvaktmästaren
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> a) Maj 2010 b) November 2009 c) November 2009 d) Oktober 2009
Information	Artikel i församlingsbladet under hösten och information på personalmöten när miljömålen har uppnåtts.
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> a) Miljöperspektivet togs med i revisionsarbetet av församlingsinstruktionen, som skedde under hösten 2009, och finns med i det nuvarande förslaget. b) Ekologiskt nattvardsvin har inhandlats till Buråskyrkan och används från och med den 21 oktober 2009. c) Ekologiskt starkvin har efterfrågats, men har inte funnits att tillgå. Vi börjar använda det när det finns på marknaden. d) Ekologiskt glutenfritt nattvardsbröd har efterfrågats, men har inte funnits att tillgå. Vi börjar använda det när det finns på marknaden. <p>Dessutom:</p> <p>En musikal med miljötema framfördes i Landala den 11 oktober 2009. En omvärldshylla med rättvisemärkta varor finns i Buråskyrkan. En artikel om miljöarbetet infördes i församlingsbladet nr 2-3 2009.</p>

II FÖRVALTNING OCH EKONOMI

Övergripande mål	Att miljötankandet skall genomsyra församlingens förvaltning och ekonomi.
Nulägesbeskrivning	2009-06-12 Frågorna om förvaltning av aktier, fonder och likvida medel har berörts av kyrkorådet.
Delmål	a) Konsekvenserna för miljö och hållbar utveckling av dagens förvaltning av aktier, fonder och likvida medel skall utredas. b) Som ett första delmål i processen att genomföra grönt bokslut skall klockaren utbildas.
Åtgärdsprogram	a) Klockare och kyrkoherde skall träffa vår bankkontakt angående fondförvaltning b) Klockaren skall gå en utbildning i grönt bokslut.
Ansvarig	a) Klockaren b) Klockaren
Tidsplan	a) November 2009 b) Februari 2010
Information	I samband med årsredovisningen.
Uppföljning	a) Uppfylldes i november 2009. Bankkontakten tog till sig församlingens önskan och kommer att informera kyrkorådet om förslag på förändrade placeringar. b) Uppfylldes i februari 2010.

III KYRKANS BYGGNADER

Övergripande mål	Att bedriva en miljöfrämjande skötsel av församlingens alla byggnader.
Nulägesbeskrivning	<p>2009-06-12</p> <p>Vi är anslutna till föreningen Etik och Energi.</p> <p>Vi har gjort en energiinventering och följer upp energianvändningen, har energisparprogram och temperaturanpassade lokaler.</p> <p>Vi utför OVK, obligatorisk ventilationskontroll, våra element är försedda med radiatorer och vi anpassar luftflödet efter behov.</p> <p>Vår säkringsstorlek är anpassad efter aktuell belastning.</p> <p>Vi följer upp elanvändningen och vi fasar ut energislukande lampor till förmån för lågenergilampor där så är möjligt.</p> <p>Vi mäter hur mycket vatten vi använder och har rutiner för att upptäcka och åtgärda värmeläckage.</p> <p>Vi gör en konsekvensbeskrivning innan vi fattar beslut om ny-, om-, eller tillbyggnad.</p> <p>Vi undersöker vid varje ny-, om- och tillbyggnad möjligheten att återvinna värme ur ventilationsluften och installerar adekvat utrustning där det är tekniskt möjligt, samt ställer krav på energieffektivitet och byggnadens tekniska installationer så att elbehovet begränsas</p>
Delmål	<ol style="list-style-type: none">Vi skall ha lampor tända mindre ofta.Vi skall gå över till miljömärkt el.Vi skall gå över till enbart lågenergilampor.Vi skall minska energiförbrukningen av våra kontorsmaskiner.
Åtgärdsprogram	<ol style="list-style-type: none">Vi skall undersöka möjligheterna att via rörelsedetektorer kunna ha fler lampor släckta när ingen är på plats.Vi skall tala med samfälligheten om möjligheten att köpa miljömärkt el.Vi skall endast köpa in lågenergilampor, och successivt fasa ut ”högenergilampor”.Vi skall uppmana våra anställda att ställa in sina datorer så att energisparfunktionen är aktiverad, och informera om hur det går till.

Ansvarig	<ul style="list-style-type: none"> a) Huvudvaktmästaren b) Klockaren c) Vaktmästare i respektive kyrka d) Informatören
Tidsplan	<ul style="list-style-type: none"> a) Februari 2010 b) Februari 2010 c) Successivt från oktober 2009 d) Februari 2010
Information	<p>På medarbetarsamlingar och i församlingsblad. I gudstjänster efter att byte av kyrkorummets lampor skett.</p>
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> a) Miljögruppen har talat med huvudvaktmästaren om möjligheterna att via rörelsedetektorer spara el i Johannebergs församlingshem. b) Klockaren har fört samtal med samfälligheten och fått besked att det från och med 2010 skall vara möjligt att köpa miljömärkt el. c) Byte till lågenergilampor har skett i Malmstensrummet i Johannebergs församlingshem i november 2009, och i kyrkorummet och samlingssalen i Landala kapell i december 2009. d) Informatören har tagit fram en lathund över hur datorn skall ställas in, och informerat om detta på personalmöte 2010-02-03.

IV KYRKOGRÄRDAR OCH MARKANLÄGGNINGAR

Övergripande mål	Att ytorna runt kyrkorna skall skötas på ett miljövänligt sätt.
Nulägesbeskrivning	2009-06-12 Vi låter gräsklipp ligga kvar och göda marken. Vi lägger höstlöv under buskarna eller komposter. Vi rensar ogräs manuellt.
Delmål	a) Utökad kompostering av trädgårdsavfall. b) I de fall gödning används skall den vara ekologisk.
Åtgärdsprogram	a) Utöka komposteringen till att även innefatta altarblommor, krukväxter och blomjord. b) Endast köpa in ekologisk gödning.
Ansvarig	a) Vaktmästarna b) Vaktmästarna
Tidsplan	a) November 2009 b) November 2009
Information	Information på personalmöten och i vårt församlingsblad.
Uppföljning	a) Utökad kompostering enligt delmål a) har införts i Burås i juni 2009. b) Endast ekologisk gödning köps in sedan juni 2009.

V VAROR OCH TJÄNSTER

Övergripande mål	Att i så stor utsträckning som möjligt inhandla miljövänliga varor och tjänster, och minimera resursförbrukningen.
Nulägesbeskrivning	<p>2009-06-12</p> <p>Vi väljer i största möjliga mån att köpa varor från leverantörer som är anslutna till REPA-registret.</p> <p>Vi följer försiktighetsprincipen och substitutionsprincipen vid inköp av kemikalier.</p> <p>Vi har gått igenom vilka kemikalier vi behöver och i vilka mängder, och köper inget utöver det.</p> <p>Vi prioriterar låg energiförbrukning vid inköp av maskinutrustning.</p> <p>Vi köper enbart kemiska produkter från kända leverantörer där vi i förväg kunnat bedöma både funktion och miljöegenskaper och väljer miljövänligt alternativ där så är möjligt.</p> <p>Vid nyinköp av lysrörsarmaturer väljs de med sk HF-don (högfrekvensdon).</p>
Delmål	<p>a) Att upprätta en inköspolicy.</p> <p>b) Att minimera pappersmängden.</p>
Åtgärdsprogram	<p>a) Vi skall gå igenom den inköspolicy som samfälligheten tagit fram och uppdatera den utifrån Johannebergs församlings förutsättningar.</p> <p>b) Vi skall upprätta en lathund för hur dubbelsidig kopiering/utskrift går till, samt hur man tar bort försättsbladet vid utskrift. Vi skall uppmuntra de anställda att i större utsträckning använda e-post.</p>
Ansvarig	<p>a) Miljögruppen under ledning av sammankallande</p> <p>b) Informatören</p>
Tidsplan	<p>a) Februari 2010</p> <p>b) Februari 2010</p>
Information	Inom arbetslaget via personalsamlingar. Till församlingsbor genom att vilka varor vi köper in syns vid kyrkkaffe och andra samlingar.
Uppföljning	<p>a) Inköspolicy för församlingen har upprättats av miljögruppen 2010-02-07. Se bilaga 1.</p> <p>b) Informatören har tagit fram en lathund, och informerat på personalmöte 2010-02-03.</p> <p>Dessutom: Förskolan Trädet använder tomma baksidor av kasserat papper från kopieringsrummet som ritpapper.</p>

VI TRANSPORTER OCH KOMMUNIKATION

Övergripande mål	Att undvika onödig miljöpåverkan vid transporter.
Nulägesbeskrivning	2009-06-12 Vi utför regelbunden service av maskiner för att öka livslängden och minska bränsleförbrukningen. Vi har upprättat rutiner för att använda B-post i första hand. All berörd personal vet hur man använder e-post. Det finns rutiner för att göra ”för kännedom-papper” tillgängliga för alla utan att kopiera egna exemplar.
Delmål	Att underlätta för personalen att resa miljöanpassat.
Åtgärdsprogram	a) Vi skall sätta upp busstidstabeller i Johannebergskyrkan och Buråskyrkan. b) Vi skall föreslå för kyrkorådet att införskaffa fler cykelställ utanför kyrkorna.
Ansvarig	a) Miljögruppens sammankallande b) Miljögruppens sammankallande
Tidsplan	a) Oktober 2009 b) Oktober 2009
Information	Via kungörelser, församlingsbladet, medarbetarsamlingar.
Uppföljning	a) Tidtabellerna för buss 18 och 19 finns uppsatta i Johannebergskyrkan och Buråskyrkan sedan 21 oktober 2009. Vid dag för personal och kyrkoråd meddelades möjligheten att åka kollektivt och hur man i så fall åker. b) Kyrkorådet beslutade att avvakta inköp av nya cykelställ p.g.a. begränsade ekonomiska medel. Cykelställ i Landala finns dock med i ombyggnadsplanen för Landala kapell, som tas upp i samfälligheten i januari 2010.

VII ÖVRIG VERKSAMHET

Övergripande mål	Att kemikalier, avfall och restprodukter hanteras så att risken för skadlig miljöpåverkan minimeras.
Nulägesbeskrivning	<p>2009-06-12</p> <p>Vi hanterar och förvarar våra kemikalier enligt de lagar och anvisningar som finns.</p> <p>Vi använder sådana städmetoder som påverkar miljön så lite som möjligt.</p> <p>Vi sköter vår tvätt så miljöanpassat som möjligt.</p> <p>Vi samlar in vårt farliga avfall och har rutiner för hur detta tas om hand på ett säkert sätt tills det når kommunens mottagning för farligt avfall.</p> <p>Vi lämnar in tonerkassetter och bläckpatroner för återanvändning.</p> <p>Glas, metall, papper och kartong sorteras i alla kyrkorna.</p> <p>Vi komposterar vårt trädgårdsavfall.</p> <p>I Buråskyrkan samlas köksavfall in för kompostering.</p>
Delmål	Att öka vår sortering genom bättre information.
Åtgärdsprogram	a) Vi skall göra tydliga instruktioner om återvinning och hur avfallet skall sorteras.
Ansvarig	a) Informatören
Tidsplan	a) Februari 2010
Information	Genom uppsatta anslag.
Uppföljning	Instruktioner för sopsortering har satts upp i anslutning till våra sorteringsstationer.

BESKRIVNING AV VÅR ORGANISATION

Kyrkorådet har det övergripande ansvaret och har ställt sig positivt till att församlingen skall miljödiplomerar.

Miljöperspektivet finns med i det förslag till revidering av församlingsinstruktionen som arbetats fram under hösten 2009. De övergripande miljömålen har koppling till miljöpolicyn, som miljögruppen sammanställde 2009-06-12. Utifrån miljöpolicyn har en konkret handlingsplan enligt Svenska kyrkans miljödiplomeringsprogram utvecklats.

De ekonomiska ramarna för arbetet följer de ordinarie rutinerna med delegationsordning på fastställt belopp. Övriga åtgärder med ekonomiska konsekvenser som överskrider ramarna lyfts upp i kyrkorådet för beslut.

Utifrån en analys av vilka utbildningsbehov som finns för att miljöarbetet skall kunna fungera kan vissa i personalen erbjudas utbildning.

Miljögruppen har en samordnande funktion för miljöarbetet och träffas minst fyra gånger per år. Miljögruppen utses av kyrkorådet och består av tre till fyra anställda och en förtroendevald. Miljögruppen ansvarar för att nya mål sätts upp och att åtgärder tas fram. Miljögruppen ansvarar för den interna uppföljningen av miljöarbetet.

Arbetslaget delges information från miljögruppen vid personalsamlingar och de förtroendevalda får fortlöpande information vid kyrkorådsmöten.

SÅ HÄR FÖLJER VI UPP MILJÖARBETET

Miljögruppen följer upp och utvärderar informellt sitt arbete kontinuerligt.

En gång per år gör miljögruppen en formell utvärdering, innefattande en nulägesbeskrivning. Utvärderingen följs upp i det fortsatta miljöarbetet.

I den årliga verksamhetsberättelsen redovisas hur miljöarbetet fortskrider.

En extern uppföljning görs av stiftets diplomerare minst vartannat år.

SÅ HÄR INFORMERAR VI OM VÅRT MILJÖARBETE

Vi informerar och samtalar med den gudstjänstfirande församlingen om allas vårt miljöansvar.

Via församlingsblad, informationsblad och hemsida görs informationen tillgänglig för alla i Johannebergs församling.

Resultaten av miljöarbetet redovisas regelbundet både muntligt och skriftligt vid personalsamlingar och kyrkorådsmöten.

STANDARD FÖR FÖRSAMLINGENS MILJÖDIPLOMERING

Planering, reflektion, dialog och utbildning

Att införa och arbeta enligt Svenska kyrkans miljödiplomeringsmodell har beslutats av kyrkoråd, stiftsstyrelse, egendomsnämnd eller annat beslutande organ. ja nej

Minst hälften av de anställda och hälften av de ordinarie ledamöterna i kyrkorådet har genomgått Svenska kyrkans miljöutbildning. ja nej

Nulägesbeskrivning

Vi har inventerat vår verksamhet utifrån ett hållbarhetsperspektiv. ja nej

Vi följer de lagar vi är berörda av. ja nej

Vision och policy

En vision för församlingens verksamhet finns formulerad och dokumenterad. ja nej

En miljöpolicy för hållbar utveckling finns formulerad och dokumenterad. ja nej

Mål och program

Det finns övergripande miljömål för de olika verksamhetsområdena. ja nej

Det finns minst ett delmål inom varje verksamhetsområde. ja nej

För varje delmål har ett miljöprogram formulerats. ja nej

Samtliga anställda och förtroendevalda känner till församlingens miljömål och miljöprogram. ja nej

Organisation

Vi har utsett en miljösamordnare och/eller en arbetsgrupp. ja nej

Utbildningsbehov för miljöarbetet ingår i de anställdas kompetensutveckling. ja nej

Vi har rutiner för miljöarbetet. ja nej

Församlingen har ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. ja nej

Uppföljning

Det finns en plan för hur den interna och externa uppföljningen av miljöarbetet skall ske. ja nej

Information

Resultatet av miljöarbetet har redovisats för samtliga anställda och förtroendevalda före diplomeringstillfället. ja nej

BILAGA 1: INKÖSPOLICY

Inledning

Johannebergs församling är en del av Svenska kyrkan i Göteborg och ligger under kyrkoförvaltningens inköps- och upphandlingspolicy¹ gällande inköpsprocesser. Johannebergs församling köper in en mängd olika varor och skall i sin verksamhet bidra till att medvetna och hållbara val görs.

Syfte

Syftet med policyn är att säkerställa så att inköp sker på ett kvalitativt och kostnadseffektivt sätt med hänsyn tagen till sociala, etiska och miljömässiga aspekter.

Omfattning

Policyn ska användas både inom den interna verksamheten och gentemot leverantörerna för att påverka och förändra i enlighet med ovanstående syfte.

Ansvar

Var och en som i församlingens verksamhet köper in något är ansvarig för att inköpen sker i överensstämmelse med denna policy. Församlingens miljögrupp är ansvarig för policyns innehåll och för att informera om denna till berörda i församlingen.

Avtalstrohet

Johannebergs församling skall i enlighet med kyrkoförvaltningens inköps- och upphandlingspolicy vid inköp där det tecknas avtal avropa dessa. Genom att använda sig av de avtal som tecknats ökar tillförlitligheten och det kan skapas bättre villkor för de affärsmässiga förutsättningarna som ställs. Förhandlingspositionen blir starkare genom att inköpsvolymen blir större än om varje enhet köper själv.

Uppföljning

Inköpsverksamheten ska följas upp, analyseras och utvärderas. Miljögruppen gör detta med klockarens hjälp i samband med den årliga uppföljningen av församlingens miljöarbete.

Riktlinjer

Som en hjälp vid inköp kan nedanstående riktlinjer användas:

- Inhandla rättvisemärkt.
- Inhandla ekologiskt eller miljömärkt.
- Inhandla närproducerat.
- Ta hänsyn till ekonomisk kostnad.
- Ta hänsyn till kvalitet. Resursförbrukningen minskar om varan har god hållbarhet.
- Samordna inköp och köp in större volymer åt gången när detta är möjligt.

¹ Inköps- och upphandlingspolicy för Svenska kyrkan i Göteborg.
<http://www.svenskakyrkan.se/Webbplats/System/Filer/1DE9D06D-BAC2-4156-BD15-3E98DA7F0B90.pdf>

DIPLOMERINGSRAPPORT

Johannebergs församling har under flera år bedrivit ett hållbarhetsarbete. 2007 nåddes det första synliga tecknet då församlingen tog Ljussteget. Ni har nu gått vidare till fas 1 av Svenska kyrkans miljödiplomerings för en hållbar utveckling. Detta är ett mer omfattande verktyg som är tänkt att vara en hjälp för församlingar som vill arbeta mer systematiskt med hållbarhetsfrågorna.

Standarden kräver många konkreta åtgärder och dessa ska dessutom dokumenteras. Ni har genomfört uppgiftens båda sidor med stor uthållighet. Särskilt vill vi nämna det ekologiska nattvardsvinet i Buråskyrkan och busstidtabellerna som satts upp i både Johannebergskyrkan och Buråskyrkan. Vinet är ett exempel på att ni vill och vågar tänka nytt teologiskt - genom att lämna starkvinet. Det är säkert så, att Gud skulle prioritera ett svagare vin som framställts på ett för jorden hållbart sätt. Tidtabellerna är ett exempel på att det inte behöver vara komplicerat eller tidskrävande att uppmuntra människor till en mer hållbar livsstil.

I vår egenskap av diplomerare har vi granskat er dokumentation och funnit att Johannebergs församling med god marginal uppfyller kraven för att få bli diplomerad för fas 1 av Svenska kyrkans miljödiplomerings.

Därför vill vi säga grattis till ett väl utfört miljöarbete! Vi önskar också Guds välsignelse i framtiden och med det fortsatta arbetet mot fas två av miljödiplomerings.

Hanna Hermansson
diplomerare

Henrik Grimheden
diplomerare